

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

معاونت امور بهداشتی

دستورالعمل کنترل عفونت در خانه های بهداشت

تهیه کنندگان :

پریوش شیری ، پروانه موسوی کارشناسان امور بهورزی

دکتر سید کاظم شاهزاده فاضلی مدیر گروه گسترش

بهار ۱۳۹۳

فهرست

صفحه	عنوان
۳	هدف پیشگیری از عفونت
۳	آلودگی زدایی
۳	تمیز کردن
۴	استریلیزاسیون
۴	استریلیزاسیون با استفاده از حرارت
۵	شرایط استاندارد برلی استریلیزاسیون با استفاده از حرارت
۶	استریلیزاسیون با استفاده از حرارت مرطوب
۶	استریلیزاسیون با استفاده از حرارت خشک
۶	استریل سازی شیمیایی
۸	گندزدایی
۸	HLD با جوشاندن
۹	ضد عفونی (گندزدایی)
۹	محافظت کننده ها در پیشگیری از عفونت
۱۰	نکات قابل توجه
۱۰	منبع

هدف پیشگیری از عفونت

هدف ابتدایی از پیشگیری از عفونت دو جنبه دارد:

- ۱- به حداقل رساندن عفونتهای وابسته به میکروارگانیسمهایی که باعث عفونتهای جدی در زخم ، آبسه های شکمی ، بیماریهای التهابی لگن، گانگرن و کزازو..... می شوند .
- ۲- پیشگیری از انتقال بیماریهای خطرناک و مهلک مانند هپاتیت B و ایدز

آلودگی زدایی:

آلودگی زدایی ، مرحله اول در آماده سازی لوازم جراحی آلوده (کثیف)، دستکشهای چندبار مصرف و سایر وسایل می- باشد. برای مثال خیساندن کوتاه مدت وسایل آلوده در محلول کلرین یا هیپوکلریت سدیم ۰.۵٪ (یک قسمت کلرین و ۹ قسمت آب) و یا سایر ضدعفونی کننده های قابل قبول (ساوولن یک در ۳۰ قسمت آب) ، سریعاً و پروسهای هپاتیت B و AIDS را از بین می برد. وسایل را بعد از آلودگی زدایی فوراً با آب سرد آبکشی کنید تا از زنگ زدن و یا باقی ماندن ترکیبات آلی قابل رویت بر روی آن ها، قبل از اینکه به طور کامل تمیز شوند، جلوگیری شود. کارکنان هنگام تماس با وسایل آلوده باید دستکش بپوشند. دستکش های لاستیکی ارزان قیمت و دستکش های خانگی برای این منظور مناسب می باشند.

توجه: اگر وسایل مورد نظر، الکتریکی و یا فلزی باشند و ظروف فلزی برای خیساندن آنها بکار رود (حتی آب) یک واکنش شیمیایی می تواند اتفاق بیافتد که این واکنش سرعت زنگ زدن آنها را تسریع خواهد کرد.

بدین وسیله کار کردن با وسایل به هنگام تمیز کردن و شستن آنها ایمن تر خواهد بود. سطوح بزرگتر مانند تختهای معاینه و عمل ، رویه نیمکت های آزمایشگاه و سایر لوازم که ممکن است در تماس با خون و یا سایر مایعات بدن می باشد نیز باید از آلودگی پاک شود. تمیز کردن آنها با محلولهای ضدعفونی کننده مناسب (مثل پرکلرین ۰.۵٪ و یا فنل ۲-۱٪) راهی عملی و ارزان برای رفع آلودگی این مواد می باشد

تمیز کردن:

فرایندی است که در طی آن کلیه مواد قابل مشاهده مانند خون ، مایعات بدن و یا هر نوع ماده خارجی دیگر مانند خاک یا غبار به صورت فیزیکی از روی پوست و یا اجسام غیر جاندار پاک می گردد.

تمیز کردن یک قدم اصلی در ایجاد ایمنی وسایل و تجهیزات در مقابل انتشار عفونت می باشد. ابتدا تمیز کردن با یک شوینده و آب ، به طور فیزیکی مواد آلی مانند خون و ترشحات بدن را از بین می برد. مواد آلی خشک شده، میکروارگانیسمها را به دام انداخته و آنها را در مقابل استریل کردن یا گندزدایی شیمیایی حفظ می نماید. ضمناً مواد آلی در مقابل گندزداها کمی غیر فعال می گردند (ضعیف می شوند).

در حین تمیز کردن وسایل و تجهیزات باید دستکش پوشید. وسایل باید با یک برس (مسواک های کهنه برای این منظور مناسب هستند) در آب و صابون تمیز شوند. در شستشوی وسایل باید قسمت هایی را که پیچ دارند و دسته در آنها قرار دارد با

دقت بیشتری شست زیرا در این مکانها امکان تجمع مواد آلی بیشتر است زیرا کلرین ساختمان پروتئین را می شکند. بنابراین اولین گندزدایی به وسیله خیساندن در محلول کلرین، تمیز کردن را آسانتر می سازد.

استفاده از مواد شوینده به منظور تمیز کردن موثر اهمیت دارد زیرا آب به تنهایی پروتئین، چربی، و روغن را از بین نمی برد. استفاده از صابون دست برای تمیز کردن توصیه نشده است چون اسید چرب صابون با مواد معدنی آب واکنش نشان داده و پس مانده یا کفی (نمک کلسیم غیر قابل حل) که به سختی از بین می رود را باقی می گذارد. استفاده از مواد شوینده مایع (صابون) بهتر است، زیرا نسبت به مواد شوینده پودری آسانتر در آب حل می شوند. از مواد ساینده یا سیم ظرفشویی که باعث خراشیدن و زخمی کردن فلز و استیل می گردد استفاده نشود. این خراشها می توانند مانند کانونی برای رشد میکروارگانیسمها و افزایش روند پوسیدگی وسایل عمل نمایند. برای از بین بردن اجرام خارجی این وسایل را باید در محلول آب و صابون به وسیله برش شست. این نکته مهم است که به منظور جلوگیری از انتشار ذرات آلوده توسط قطرات آب، تمیز کردن زیر سطح آب انجام گیرد. بیش از ۸۰٪ میکروارگانیسمهای موجود در خون و سایر ذرات زنده در روند تمیز کرده از بین می روند.

پس از آنکه وسایل و سایر لوازم جراحی آلودگی زدایی شدند، انجام مراحل دیگر فرایند به صورت تمیز کردن و سپس استریل کردن و یا گندزدایی با درجه بالا ضروری است. روش مورد استفاده (استریلیزاسیون و یا گندزدایی با درجه بالا) بستگی به آن دارد که در تماس با پرده هایی مخاطی سالم/پوست زخمی یا در تماس با جریان خون، بافتهای عمقی زیر پوست یا بافتهایی که به طور معمول استریل هستند، قرار گرفته باشند.

استریلیزاسیون:

فرایندی است که در آن کلیه میکروارگانیسمها (باکتری، ویروس، قارچ و انگل) شامل هاگ های باکتریایی در اجسام غیر جاندار از بین می رود.

استریلیزاسیون موثرترین و مطمئن ترین روش برای وسایلی که با ترشحات خونی، بافت های زیر پوست یا بافت های استریل در تماس بوده اند می باشد.

در صورت امکان باید وسایل و سایر چیزهایی که مستقیماً با جریان خون یا بافت هایی زیر پوست تماس داشته اند، از قبیل سرسوزن ها، سرنگ و اسکالپ های قابل استفاده مجدد، بعد از گندزدایی، تمیز شدن، آبکشی و خشک شدن، استریل شوند.

استریل کردن اهمیت بسیار دارد، زیرا همه میکروارگانیسم ها از جمله هاگ باکتری ها در اثر آن از بین می روند. هاگ باکتری ها به دلیل داشتن پوشش بسیار محکم بسیار مشکل کشته می شوند. یکی از باکتریهای هاگ دار، کلسترییدیاسپسی است که عامل بروز کزاز می باشد.

• استریلیزاسیون با استفاده از حرارت

فشار زیاد بخار آب (اتوکلاو) یا حرارت خشک (کوره الکتریکی) روش های در دسترس و سریع در استریلیزاسیون می باشند.

وقتی وسایل و تجهیزات با بخار استریل می شوند ضروری است بخار به همه سطوح برسد، اتوکلاو کردن ظرف در بسته فقط سطح خارجی را استریل می کند.

با وجود اینکه استریل کردن خشک در مناطق مرطوب توصیه می شود، ولی به یک منبع ثابت الکتروسیته نیاز دارد که این امر در مناطق دورافتاده بعید می باشد. از این گذشته استریلیزاسیون با حرارت خشک فقط برای وسایل شیشه ای و فلزی مناسب است و مواد دیگر می سوزند و یا ذوب می شوند.

وسایل استریل شده فوراً باید مورد استفاده قرار بگیرند. مگر اینکه این وسایل در هنگام استریل شدن با یک لایه دوتایی از پارچه، کاغذ یا سایر مواد موردنظر در این خصوص پوشانیده شده باشند. این مواد باید دارای خلل و فرج لازم باشند تا بخار از میان آن عبور نماید و در عین حال باید در مقابل ذرات گردو غبار غیر قابل نفوذ باشند. وسایل استریل شده دوره عمر کوتاه، حداکثر یک هفته ای دارند. به این شرط که در جای خشک نگهداری شده و دست نخورده بمانند. اگر محل نگهداری این بسته ها در یک کیف پلاستیکی مهر و موم شده باشند دوره نگهداری آنها بیشتر می شود و به مرز یک ماه می رسد. همه بسته ها باید برچسب داشته باشند که روی آن تاریخ انقضاء قید شده باشد.

• شرایط استاندارد برای استریلیزاسیون با استفاده از حرارت

* استریلیزاسیون مرطوب: حرارت ۱۲۱ درجه سانتیگراد (۲۵ درجه فارنهایت) و فشار ۱۰۶ کیلوپاسکال باشد، در این شرایط زمان لازم برای استریل شدن وسایل پیچیده نشده ۲۰ دقیقه و برای وسایل پیچیده شده ۳۰ دقیقه می باشد. همه وسایل قبل از خارج شدن خشک شوند.

توجه: فشار تعیین شده ممکن است بسته به نوع دستگاه استریل کننده متفاوت باشد که باید به دستورالعمل پیشنهادی کارخانه سازنده مراجعه نمود.

* حرارت خشک: ۱۷۰ درجه سانتیگراد (۳۴۰ درجه فارنهایت) به مدت یک ساعت (کل چرخه زمانی گذاشتن وسایل در داخل محفظه، گرم شدن تا ۱۷۰ درجه سانتیگراد به مدت یک ساعت و سپس سرد شدن حدود ۲/۵ - ۲ ساعت طول می کشد) یا ۱۶۰ درجه سانتیگراد (۳۲۰ درجه فارنهایت) به مدت ۲ ساعت (چرخه زمانی حدود ۳/۵ - ۳ ساعت طول می کشد).

بخاطر بسپارید: برای استریلیزاسیون با حرارت خشک:

* زمان موثر فقط بعد از آنکه محفظه به حرارت مخصوص رسید محاسبه می گردد.

* دستگاه را خیلی زیاد پر نکنید (حداقل ۷/۵ اینچ معادل ۱۹ سانتیمتر یا سه اینچ معادل ۷/۵ سانتیمتر بین پکها و دیواره های دستگاه فاصله باشد) پر شدن بیش از حد دستگاه بر جریان گرما تأثیر گذاشته و زمان موثر برای استریل شدن را افزایش می دهد.

* استریلیزاسیون باید همیشه بدون وقفه ادامه یابد. در غیر این صورت چرخه استریلیزاسیون را قطع کنید، همه وسایل یا بارها را از دستگاه بردارید، همه پکهای پیچیده را برداشته و جابجا کنید (زیرا همه وسایل نرم، مرطوب خواهند شد). با پکهای جدید، دوباره دستگاه را بارگیری کنید، بارهای جدید را مجدداً استریل کنید.

استریلیزاسیون با استفاده از حرارت مرطوب

دستورالعمل استفاده از اتوکلاو:

* برای اطمینان از کار صحیح دستگاه ، استفاده از دستورالعمل مخصوص که توسط کارخانه سازنده بر روی دستگاهها نصب شده پیشنهاد می گردد.

* ابتدا آلودگی زدایی، شستن و خشک کردن همه وسایل صورت گیرد.

* همه وسایل به هم پیوسته یا متصل به هم باید از هم جدا شده و در یک وضعیت آزاد قرار بگیرند. قبل از استریلیزاسیون لبه های تیز و نقاط سوزنی را با گاز بیچید تا از کند شدن نقاط تیز جلوگیری نمایید.

* وسایل نباید به وسیله نوار پلاستیکی محکم یا هر چیز دیگری که مانع از تماس بخار آب به سطوح می شود، بهم بسته شوند.

* یک ها را مرتب در دستگاه بچینید تا امکان نفوذ بخار آب به همه سطوح و جریان آزاد آن وجود داشته باشد.

* در هنگام استفاده از اتوکلاو، بهتر است وسایل و تجهیزات تمیز در کاغذ روزنامه یا کاهی ویا پارچه کتان محکم در دو لایه پیچیده شود.

* وسایل پیچیده شده در مدت ۳۰ دقیقه و پیچیده نشده ۲۰ دقیقه استریل می شوند. سنجش زمان با ساعت است. درجه حرارت باید ۱۲۱ درجه سانتیگراد و فشار باید ۱۰۶ کیلوپاسکال باشد.

* در هنگام خروج پکها از اتوکلاو، برای جلوگیری از تقطیر، وسایل و پکهای استریل را در یک سطح که کاغذ یا فیبر روی آن پوشانده شده، قرار دهید(تا زمانی که درجه حرارت آنها به درجه حرارت اتاق برسد نباید آنها را استفاده نمود و این زمان تقریباً یک ساعت طول می کشد).

* وسایل پیچیده شده در پارچه یا کاغذ فقط تا یک هفته بعد از استریلیزاسیون ، در صورت خشک نگه داشته شدن، استریل محسوب می شوند. اگر در یک کیسه یا ساک پلاستیکی بسته نگهداری شوند تا یک ماه استریل محسوب می شوند و اگر وسایل پیچیده نشده باشند باید بافاصله استفاده شوند.

* بطور ایده آل عملیات استریلیزاسیون مرطوب باید با توجه به ثبت زمانهای آغاز گرم شدن، رسیدن به درجه حرارت با فشار مناسب، پایین رفتن دما و متوقف نمودن دما انجام شود.

استریلیزاسیون با استفاده از حرارت خشک

استفاده از دستگاه تجاری یا بازرگانی که دارای پروانه می باشد، توصیه می شود. استریلیزاسیون با حرارت خشک با یک اجاق ساده امکان پذیر است. در این روش لبه ها و نقاط تیز کمتر کند می شوند. این روش فقط برای وسایلی که بتوانند در مقابل حرارت ۱۷۰ درجه سانتیگراد مقاومت داشته باشند استفاده می گردد.

دستورالعمل استفاده از حرارت خشک:

* برای اطمینان از کار صحیح دستگاه ، استفاده از دستورالعمل مخصوص که توسط کارخانه سازنده بر روی دستگاهها نصب شده پیشنهاد می گردد.

* ابتدا آلودگی زدایی، شستن و خشک کردن همه وسایل صورت گیرد.

* وسایل را می توان در یک پارچه کتانی یا ورقه نازک آلومینیومی پیچید و با در یک ظرف دردار فلزی قرار داد. سر سوزن ها به تنهایی و یا متصل به سرنگ های شیشه ای در داخل لوله شیشه ای که با پارچه کتانی پوشیده شده قرار داده می شوند) پیچیدن وسایل از آلودگی مجدد قبل از استفاده جلوگیری می کند). در هنگام استفاده از پارچه کتانی درجه حرارت محفظه از ۲۰۴ درجه سانتیگراد (۳۹۹ درجه فارنهایت) نباید تجاوز کند.

* وسایل را می توان در یک ظرف فلزی یا در سینی های موجود در اتاق دستگاه قرار داد تا به درجه حرارت مورد نظر برسند.

* وقتی دما به حد مطلوب رسید، احتساب زمان شروع می شود(۱۷۰ درجه سانتیگراد ۶۰ دقیقه یا ۱۶۰ درجه سانتیگراد ۱۲۰ دقیقه یا ۱۵۰ درجه سانتیگراد ۱۵۰ دقیقه یا ۱۴۰ درجه سانتیگراد ۱۸۰ دقیقه یا ۱۲۱ درجه سانتیگراد تمام طول شب)

* بعد از سرد شدن وسایل پیچیده نشده را با فورسپس یا پیکاپ استریل خارج و در یک ظرف دردار نگهدارید.

• استریل سازی شیمیایی:

این نوع استریل سازی اغلب استریل سازی سرد نامیده می شود. این عمل با خیساندن وسایل در یک محلول گلووتارالدئید به مدت ۱۰-۸ ساعت و یا در محلول فرمالدئید به مدت ۲۴ ساعت صورت می گیرد. اگرچه فرمالدئید کم هزینه تر از گلووتارالدئید است، اما سمیت آن بیشتر است. بخار هر دو ماده شیمیایی برای پوست، چشم و دستگاه تنفسی زیان آور است.

دستورالعمل استریل سازی شیمیایی:

* ابتدا آلودگی زدایی، شستن و خشک کردن همه وسایل صورت گیرد.

* یک محلول گلووتارالدئید تازه آماده کنید . این محلول از طریق اضافه کردن پودر یا مایع ذخیره شده به یک محلول و یا در واقع رقیق کردن آن بر اساس دستورالعمل کارخانه سازنده بدست می آید. محلولهای شیمیایی فرمالدئید موجود (دارای ۴۰٪ و ۳۵٪ فرمالدئید) باید به نسبت ۱ به ۵ با آب جوشیده رقیق گردد . بخاطر بسپارید: محلول را با آب کلردار رقیق نکنید. به دلیل آنکه گاز خطرناکی تولید می شود.

* باید از ظرف درب دار استفاده شود که وسایل کاملاً با محلول پوشیده شود.

* اجازه بدهید تا خیسانده شوند(حداقل ۱۰-۸ ساعت در گلووتارالدئید، حداقل ۲۴ ساعت در محلول فرمالدئید(۰.۸٪)

* با یک فورسپس بزرگ استریل وسایل را از داخل محلول خارج کنید و با آب استریل آبکشی و سپس در معرض هوا خشک کنید. با کاغذ استریل یا پارچه آنها را بپوشانید بدون آنکه وسایل استریل یا حتی قسمت داخلی کاغذ یا پارچه ای که وسایل را جهت استریل شدن در آنها گذاشته اید را لمس کنید.

* در صورت عدم استفاده فوری از وسایل استریل آنها را در یک ظرف دردار استریل نگهداری کنید.

گندزایی:

فرایندی است که در آن اغلب و نه همه میکروارگانیسمها ی بیماریزا از اجسام غیر جاندار حذف می گردد. از طریق جوشاندن یا استفاده از مواد شیمیایی ، تمام میکروارگانیسمها بجز بعضی باکتریهای اندوسپوردار از بین می برد.

در زمانی که استریل سازی وسایل و تجهیزات امکان پذیر و یا موثر نباشد گندزایی با درجه بالا (HLD) جایگزین قابل قبول است. این روش تمامی میکروارگانیسمها از جمله ویروس هپاتیت B و ایدز از بین می برد. ولی توانایی از بین بردن اندوسپور باکتری ها را ندارد.

HLD با جوشاندن:

به این منظور وسایل را به مدت ۲۰ دقیقه می جوشانند زمان از لحظه به جوش آمدن آب در نظر گرفته می شود. همه وسایل باید کاملاً در زیر آب قرار گرفته باشند و بعد از به جوش آمدن آب هیچ وسیله ای نباید اضافه شود. حرارت مرطوب در ۸۰ درجه سانتیگراد همه باکتری ها و ویروس ها را می کشد و در مدت ۲۰ دقیقه قارچ ها را از بین می برد.

دستورات لازم برای جوشاندن:

* زمان، از لحظه به جوش آمدن آب محاسبه می شود.

* جوشاندن در یک ظرف بزرگ دردار به مدت ۲۰ دقیقه ادامه دهید.

* تمام سطوح وسایل در مدت جوشیدن باید با آب پوشانیده شوند.

* هیچ وسیله ای بعد از به جوش آمدن آب، نباید داخل ظرف اضافه شود.

* قبل از استفاده یا نگهداری باید در معرض هوا خشک شوند.

وسایلی را که HLD شده اند حداکثر تا یک هفته در ظرف سر پوشیده نگهداری و یا به سرعت استفاده کنید.

برای تهیه ظرف HLD یا آنرا بجوشانید (اگر کوچک است) و یا آن را از محلول کلرین ۵٪، ۰٫۰٪ پر نموده و به مدت ۳۰ دقیقه بخیسانید) محلول کلرین را می توان پس از استفاده داخل ظرف پلاستیکی نگهداری و مجدداً استفاده نمود. قبل از استفاده سطح داخلی ظرف را به دقت با آب جوشیده آبکشی و در معرض هوا خشک کنید.

بخاطر بسپارید: از روش HLD برای سرسوزنها، سرنگ ها و تیغ های جراحی تا زمانی که می توان از روش استریلیزاسیون با حرارت خشک یا مرطوب استفاده نمود، اجتناب کنید

ضد عفونی (گندزدایی):

پیشگیری از عفونت به وسیله کشتن یا ممانعت از رشد میکروارگانیسم ها روی پوست یا سایر بافت های بدن می باشد.

ترکیباتی همچون الکل ۹۰٪-۶۰٪، اتیل ایزوپروپیل یا متیل الکل، سترامید یا گلوکونات کلروهگزین با غلظتهای متفاوت (مثل ساوِلن)، کلروکسیدن گلوکانات ۴٪، پاراکلرومتوکسینول با غلظتهای متفاوت (مثل دتول)، هگزاکلروفن ۳٪، ید ۳٪-۱٪، یدوفورها (مثل بتادین) به طور معمول در قسمتهای مختلف جهان استفاده می شود.

اتیل یا ایزوپروپیل الکل، کلرین، فرمالدئید (فرمالین)، گلو تارالدئید، هیدروژن پراکسید، یدو یدوفورها از انواع گندزدا ها هستند.

به دلیل اینکه اثر گلو تارالدئید و فرمالدئید روی وسایل باقی می ماند ، بعد از استفاده از این مواد آنها را باید با آب جوشیده شده آبکشی نمود تا رسوبات باقیمانده این مواد موجب تحریک پوست نشود.

اتیل و ایزوپروپیل ۹۰٪-۶۰٪ بهترین ضد عفونی کننده ها هستند که از قدرت کافی برخوردار می باشند و معمولاً قابل دسترس و ارزان می باشند.

الکلها بعنوان محافظ ترین و ایمن ترین ضد عفونی کننده ها شناخته شده اند. یک محلول ۷۰٪-۶۰٪ از اتیل یا ایزوپروپیل الکل بسیار موثر است. پوست را کمتر خشک نموده و ارزان می باشد. مصرف مداوم ایزوپروپیل الکل باعث خشک شدن پوست می شود .

محلولهای الکل سریعاً همه قارچ ها و باکتریها مانند مایکو باکتری ها را می کشد. ایزوپروپیل الکل اکثر ویروسها از جمله ویروس هپاتیت B و ایدز را کشته و اتانول همه ویروسها را می کشد.

الکلها اثر کشندگی مداوم ندارند، ولی میکروارگانیسمهای موجود بر روی پوست را سریعاً کاهش داده و پوست را در برابر رشد مجدد میکروارگانیسم حتی زیر دستکش و برای چندین ساعت محافظت می نمایند.

اگرچه الکل ها ، ید و یدوفورها ارزانقیمت و در دسترس می باشند، ولی قدمت HLD را ندارند (الکل بسیاری از ویروس ها، گونه های پَسودومونا و یک گروه باکتری های گرم منفی را نمی کشد) این مواد فقط زمانیکه HLD در دسترس نباشد بکار می رود.

محافظت کننده ها در پیشگیری از عفونت:

۱- شستن دستها

شستن دستها به تنهایی ممکن است مهمترین روش پیشگیری از عفونت باشد.

شستن دستها قبل از موارد زیر توصیه شده است:

* معاینه مراجعین (تماس مستقیم)

* پوشیدن دستکش های استریل یا ضد عفونی شده با درجه بالا برای عمل جراحی

شستن دستها بعد از موارد زیر توصیه شده است:

* تماس با هر شیئی که باعث آلودگی دست شود مثل گرفتن اشیاء، وسایل استفاده شده (آلوده)

* تماس با غشاهای مخای، خون و مایعات بدن (ترشحات یا مواد دفعی)

* پس از خارج کردن دستکش ها (شستن دست ها بعد از خارج کردن دستکش ها باید انجام شود زیرا ممکن است دستکش ها دارای سوراخ یا ترک های غیر قابل دید باشند).

۲- پوشیدن دستکش، هم برای جراحی و هم برای کارکنان مراکز بهداشتی درمانی که در تماس با مواد زائد آلوده و یا وسایل استفاده شده (کشیف) می باشند.

به عنوان یک هشدار هر یک از کارکنان باید قبل از تماس با خون و ترشحات بدن از دستکش استفاده نمایند برای هر مراجعه کننده باید یک جفت دستکش جداگانه پوشید تا از انتقال آلودگی جلوگیری شود.

۳- استفاده از محلولهای ضد عفونی برای تمیز کردن زخم ها یا آماده کردن پوست قبل از جراحی، و آلودگی زدایی، تمیز کردن و استریلیزاسیون یا گندزدایی با درجه بالا برای وسایل جراحی، دستکش های چند بار مصرف و سایر لوازم.

نکات قابل توجه:

* باید تهویه مناسب در اتاق معاینه مامایی وجود داشته باشد.

* کف و دیوارهای اتاق مامایی را به طور هفتگی با محلول هیپوکلریت سدیم ۰٫۵٪ (کلرین یا وایتکس یا آب ژاول) بشویید.

* دستشویی اتاق را پس از اتمام کار روزانه با محلول هیپوکلریت سدیم ۰٫۵٪ (جهت آماده سازی یک قسمت کلرین و ۹ قسمت آب را با هم مخلوط کنید) تمیز نمایید.

* لکه های خون یا ترشحات بدن را بلافاصله با آب و صابون و سپس با محلول هیپوکلریت سدیم ۰٫۵٪ بشویید.

* زمین شوی را پس از کار روزانه آبکشی و به صورت وارونه در محل مناسب نگهداری کنید.

* دستمالهای گردگیری را روزانه با مواد شوینده شسته و در معرض هوا خشک نمایید.

* دستگاه فور را به طور مرتب با محلول شوینده شسته و با محلول هیپوکلریت سدیم ۰٫۵٪ به طور هفتگی ضد عفونی نمایید.

منبع: کتاب پیشگیری از عفونت در خدمات تنظیم خانواده نویسنده لیدناتژن ترجمه گروه بهداشت خانواده ویرایش دکتر علی رمضانخانی